

ISSN 2311–4932

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний політехнічний університет

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ І ВЛАДА

Серія: ІСТОРІЯ

Збірник наукових праць

Виходить двічі на рік

Заснований у березні 2002 року

Випуск 42. 2020 (березень)

Одеса
«Екологія»
2020

УДК 94(477)(082)

Засновник: Одеський національний політехнічний університет

Сорок другий збірник «Інтелігенція і влада» серії «Історія» містить статті, в яких на основі архівних матеріалів, періодичної преси та інших джерел висвітлюються малодосліджені питання діяльності інтелігенції та владних інституцій України різних епох, зокрема нової та новітньої доби, науково-педагогічної діяльності, міського самоврядування та адміністративно-управління, політики влади щодо інтелігенції; постаті видатних представників української інтелігенції; історіографії та джерелознавства.

Збірник призначений для науковців, аспірантів, студентів історичних спеціальностей, краєзнавців, музейних працівників та всіх, хто цікавиться історією України.

Свідоцтво про державну реєстрацію збірника «Інтелігенція і влада» серії КВ № 7326 від 21.05.2003 р.

Визнаний фаховим Постановами президії ВАК України № 2–05/1 від 19.01.2006 р., № 1–05/2 від 10.03.2010 р., № 1021 від 7.10.2015 р.

ISSN 2311–4932.

Збірник індексується зарубіжними наукометричними та іншими базами даних:

Російський індекс наукового цитування (РІНЦ);

Бібліографічна база даних Slavic Humanities Index;

Міжнародна пошукова система «Google Scholar».

Збірник також представлено в національних базах і бібліотеках:

Загальнодержавний репозитарій «Наукова періодика України»;

Загальнодержавна база даних «Україніка наукова» (реферативний журнал «Джерело»)

Рекомендовано до друку вченою радою Одеського національного політехнічного університету. Протокол № 9 від 11.01.2020 року.

Наша адреса: кафедра історії та етнології України, Одеський національний політехнічний університет, проспект Т. Г. Шевченка, 1, м. Одеса, 65044, тел.: (048) 705–83–14, (048) 705–84–04; e-mail: inteligencia.i.vlada@gmail.com

Головний редактор:

Г. І. Гончарук, д-р іст. наук, проф., заслужений працівник освіти України

Редакційна рада:

Г. О. Оборський, д-р техн. наук, проф., заслужений працівник освіти України, ректор (Одеський національний політехнічний університет, Україна);

В. М. Даниленко, д-р іст. наук, проф., член-кореспондент Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України (НАН України, м. Київ, Україна);

В. М. Хмарський, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

В. Л. Цубенко, д-р іст. наук, проф. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, Україна)

Редакційна колегія:

О. А. Бачинська, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

Т. Г. Гончарук, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

І. С. Гребцова, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

Н. М. Діанова, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

В. Г. Кушнір, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Україна);

В. М. Мордвінцев, д-р іст. наук, проф. (Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, Україна);

Анатолій Петренко, д-р іст. наук, проф. (Молдавський державний університет, Молдова);

Агнешка Савіч, д-р іст. наук, проф. (Університет Адама Міцкевича в Познані, Польща)

Рецензенти:

Ю. В. Котляр, д-р іст. наук, проф. (Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Україна);

М. І. Михайлуца, д-р іст. наук, проф. (Одеський національний морський університет, Україна);

І. С. Міронова, д-р іст. наук, проф. (Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Україна)

Шановні читачі!

Редколегія очікує на нові статті з різних проблем історії України. Головною умовою публікації статей є їх відповідність Постанові Президії Вищої атестаційної комісії України від 15.01.2003 р. № 7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліку ВАК України». Згідно з даною Постановою, наукові статті повинні мати такі необхідні елементи: 1) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями; 2) аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спирається автор; 3) формулювання мети статті (постановка завдання); 4) виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячена стаття; 5) виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; 6) висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Статті, що не містять наукового апарату і не відповідають вимогам ВАК, не будуть надруковані.

Архів збірника можна переглянути на сайті Науково-технічної бібліотеки ОНПУ, адреса сайту: <http://library.opu.ua/digital/editions/power> та на сайті збірника: <http://history-power.com>

Редколегія

ISSN 2311–4932

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
Одесский национальный политехнический университет

ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯ И ВЛАСТЬ

Серия: ИСТОРИЯ

Сборник научных трудов

Выходит дважды в год

Основан в марте 2002 года

Выпуск 42. 2020

Одесса
«Экология»
2020

УДК 94(477)(082)

Основатель: Одесский национальный политехнический университет

Сорок второй сборник «Интеллигенция и власть» серии «История» содержит статьи, в которых на основе архивных материалов, периодической прессы и других источников освещаются малоисследованные вопросы деятельности интеллигенции и властных институций Украины различных эпох, в частности нового и новейшего периода, научно-педагогической деятельности, городского самоуправления и административного управления, политики власти относительно интеллигенции; персоналии выдающихся представителей украинской интеллигенции; историографии и источниковедения.

Сборник предназначен для ученых, аспирантов, студентов исторических специальностей, краеведов, музейных работников и всех, кто интересуется историей Украины.

Свидетельство о государственной регистрации сборника «Интеллигенция и власть» серии КВ № 7326 от 21.05.2003 г.

Признан профессиональным Постановлениями президиума ВАК Украины № 2-05/1 от 19.01.2006 г., № 1-05/2 от 10.03.2010 г., № 4 от 29.12.2015 г.

ISSN 2311-4932.

Сборник индексируется зарубежными наукометрическими и прочими базами данных:

*Российский индекс научного цитирования (РИНЦ);
Библиографическая база данных Slavic Humanities Index;
Международная поисковая система «Google Scholar».*

Сборник также представлен в национальных базах и библиотеках:

Общегосударственный репозиторий «Научная периодика Украины»;

Общегосударственная база данных «Украиника научная» (реферативный журнал «Джерело»)

Рекомендован к печати ученым советом Одесского национального политехнического университета. Протокол № 9 от 11.01.2020 года.

Наш адрес: кафедра истории и этнографии Украины, Одесский национальный политехнический университет, проспект Т. Г. Шевченко, 1, г. Одесса, 65044, тел.: (048) 705-83-14, (048) 705-83-04; e-mail: inteligencia.i.vlada@gmail.com

© Одесский национальный политехнический университет, 2020

Главный редактор:

Г. И. Гончарук, д-р ист. наук, проф., заслуженный работник образования Украины

Редакционный совет:

Г. А. Оборский, д-р техн. наук, проф., заслуженный работник образования Украины, ректор (Одесский национальный политехнический университет, Украина);

В. М. Даниленко, д-р ист. наук, проф., член-корреспондент Национальной академии наук Украины, заслуженный деятель науки и техники Украины (НАН Украины, г. Киев, Украина);

В. М. Хмарский, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

В. Л. Цубенко, д-р ист. наук, проф. (Одесская государственная академия строительства и архитектуры, Украина)

Редакционная коллегия:

Е. А. Бачинская, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

Т. Г. Гончарук, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

И. С. Гребцова, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

Н. Н. Дианова, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

В. Г. Кушнир, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова, Украина);

В. М. Мордвинцев, д-р ист. наук, проф. (Киевский национальный университет им. Т. Г. Шевченко, Украина);

Анатолий Петренко, д-р ист. наук, проф. (Молдавский государственный университет, Молдова);

Агнешка Савич, д-р ист. наук, проф. (Университет Адама Мицкевича в Познани, Польша)

Рецензенты:

Ю. В. Котляр, д-р ист. наук, проф. (Черноморский национальный университет им. Петра Могилы, Украина);

Н. И. Михайлуца, д-р ист. наук, проф. (Одесский национальный морской университет, Украина);

И. С. Мирнова, д-р ист. наук, проф. (Черноморский национальный университет им. Петра Могилы, Украина)

Уважаемые читатели!

Редколлегия ожидает новые статьи по разным проблемам истории Украины. Главным условием публикации статей является их соответствие Постановлению Президиума Высшей аттестационной комиссии Украины от 15.01.2003 г. № 7–05/1 «О повышении требований к профессиональным изданиям, внесенным в перечень ВАК Украины». Согласно данному постановлению, научные статьи должны иметь такие необходимые элементы: 1) постановка проблемы в общем виде и ее связь с важными научными и практическими заданиями; 2) анализ последних исследований и публикаций, на которые опирается автор; 3) формулировка цели статьи (постановка задания); 4) выделение не решенных ранее частей общей проблемы, которым посвящена статья; 5) изложение основного материала исследования с полным обоснованием полученных научных результатов; 6) выводы из данного исследования и перспективы дальнейших разведок в данном направлении. Статьи, которые не содержат научного аппарата и не отвечают требованиям ВАК, напечатаны не будут.

Архив сборника можно пересмотреть на сайте Научно-технической библиотеки ОНПУ, адрес сайта: <http://library.opu.ua/digital/editions/power>, а также на сайте сборника: <http://history-power.com>

Редколлегия

ISSN 2311-4932

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

Odesa National Polytechnic University

**INTELLECTUALS
AND
STATE POWER**

History series

Collected Works

Biannual

Established in March 2002

Iss. 42. 2020

Odesa
«Ecology»
2020

UDC 94(477)(082)

Founder: Odesa national polytechnic university

The 42 issue of the «Intellectuals and State Power» collected works, «History» series, contains papers, in which, on the basis of archival materials, periodicals and other sources, scantily explored problems of activities of intellectuals and power institutions of Ukraine of modern and contemporary periods, particularly research and teaching activities, municipal government and administration, government policy towards intellectuals; outstanding Ukrainian intellectuals; specialists in historiography and historical sources are highlighted. The publication is devoted to scientists, postgraduate students and students of history, ethnographers, museum workers and everyone interested in the history of Ukraine.

Certificate of state registration of «Intellectuals and State Power» collected papers: KB 7326, 21.05.2003.

The publication is recognized as professional edition by Decree of Presidium of HAC of Ukraine 2-05/1 as of 19.01.2006, № 1-05/2 as of 10.03.2010, № 1021 as of 7.10.2015.

ISSN 2311-4932.

The publication is indexed by foreign scientometric and other databases:

Russian Science Citation Index (RSCI);

The database «Slavic Humanities Index»;

The International web search engine «Google Scholar».

The publication is also presented in national databases and libraries:

«Scientific Periodicals of Ukraine» National repository;

«Ukrainika naukova» National database («Djereło» Ukrainian abstract journal)

Recommended for publication by the Academic Council of Odesa national polytechnic university. Minutes № 9 of 11.01.2020.

Address: Department of History and Ethnography of Ukraine, Odesa national polytechnic university, 1 Shevchenko Avenue, Odesa, 65044. Tel.: (048) 705-83-14, (048) 705-83-04; e-mail: inteligencia.i.vlada@gmail.com

Editor-in-Chief:

G. I. Goncharuk, Doctor of History, Professor, Honored Educator of Ukraine

Editorial Council:

G. O. Oborskiy, Dr. Sci. (Tech.), Honored Educator of Ukraine, Rector (Odesa National Polytechnic University, Ukraine);

V. M. Danilenko, Doctor of History, Professor, Corresponding Member of National Academy of Sciences of Ukraine, Honoured Science and Technology Worker of Ukraine (NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine);

V. M. Khmars'ky, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

V. L. Tsubenko, Doctor of History, Professor (Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine);

Editorial Board:

O. A. Bachyns'ka, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

T. G. Goncharuk, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

I. S. Grebtsova, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

N. M. Dianova, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

V. G. Kushnir, Doctor of History, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University, Ukraine);

V. M. Mordvintsev, Doctor of History, Professor (Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine);

Anatoly Petrenko, Doctor of History, Professor (Moldova State University, Moldova);

Agneshka Savich, Doctor of History, Professor (Adam Mickiewicz University in Poznan, Poland)

Peer-reviewers:

Y. V. Kotlyar, Doctor of History, Professor (Petro Mohyla Black Sea State University, Ukraine);

M. I. Mikhailutsa, Doctor of History, Professor (Odesa National Maritime University, Ukraine);

I. S. Mironova, Doctor of History, Professor (Petro Mohyla Black Sea State University, Ukraine)

Dear Readers!

Editorial Board is kindly welcome new articles on various issues of History of Ukraine. For the article to be published, the main condition is to be fulfilled: the paper should comply with the Resolution of the Presidium of the Higher Attestation Commission of Ukraine № 7–05/1 from 15.01.2003 «On raising standards for professional publications listed in the HAC list of Ukraine». In accordance with the Resolution, research papers should contain the following elements: 1) problem statement and its relationship to important scientific and practical tasks; 2) analysis of recent research and publications which formed the basis for the author's work; 3) statement of the purpose of the article (task statement); 4) highlightening of unresolved parts of the problem which are dealt within the article; 5) main body of the research with full explanation of scientific results; 6) findings of the research and prospects for further research in the area.

Articles that do not contain scholarly apparatus and do not meet the requirements of the HAC will not be published.

Our archive is available on the website of the Scientific-technical library of the ONPU: <http://library.opu.ua/digital/editions/power>, and on the website of the «Intellectuals and State Power» collected works: <http://history-power.com>

Sincerely,
Editorial Board